

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1935 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss märkning å förpackningen av salubjudna konserverade fiskvaror.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 440, av herr *Osberg* har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att salubjudna konserverade fiskvaror skola å förpackningen bära officiellt styrkt kvalitetsmärke, t. ex. prima, god, medelgod.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för denna framställning, hänvisas till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttranden från lantbruksstyrelsen och kommerskollegium. Kommerskollegium har vid sitt yttrande fogat utlåtanden från Sveriges kemiska industrikontor, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund och aktiebolaget Molinderska konservfabriken.

Till en början må erinras om kungörelsen den 24 juli 1934 (nr 459) angående märkning av kärl till fiskkonserver för avsalu m. m., vilken träder i kraft den 1 juli 1935. Häri stadgas, att slutet kärl, vari fisk eller skalddjur eller produkt därav är genom saltning, kryddning, rökning eller på annat sätt konserverad, skall, därest varan saluhålles i minuthandeln, vara åsatt tydliga uppgifter om beredarens namn och hemvist, kärlets innehåll samt antingen innehållets vikt eller kärlets rymd. Träkärl, vari strömming inom Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Gotlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens eller Norrbottens län nedsaltas för avsalu annorledes än i minuthandeln, skall vara åsatt uppgifter om insaltarens namn och hemvist, kärlets innehåll, kärlets rymd i liter samt året, då nedsaltningen skedde.

I kungörelsen den 31 maj 1934 (nr 298) angående märkningen av kärl, vari surströmming beredes för avsalu, m. m., vilken trädde i kraft den 1 juli 1934, stadgas, att kärl, vari strömming inlägges för beredning till surströmming, skall, därest varan är avsedd till försäljning, vara åsatt tydlig uppgift å beredarens namn och hemvist samt året, då inläggningen skedde. Samma kungörelse föreskriver vidare, att surströmming icke må utlämnas från salteri eller beredningslokal före den 20 augusti det år, beredningen ägt rum.

Lantbruksstyrelsen har i sitt yttrande över motionen huvudsakligen anfört följande:

»Motionärens förslag att salubjudna konserverade fiskvaror skulle å förpackningen bära officiellt styrkt kvalitetsmärke, t. ex. prima, god, medelgod, avser främjande av ett i och för sig gott syfte. Ett realiserande av förslaget torde emellertid stöta på praktiskt taget oöverbärliga svårigheter. Man torde sålunda betänka vilken stor apparat, som skulle behövas för att sköta den erforderliga kontrollen i de talrika fabriker i fråga om dessas produktion av miljontals småkärl fiskkonserver. Det är nämligen icke säkert, att en råvara av särskilt fet och god beskaffenhet alltid giver en särskilt god färdig konserv. Resultatet av konserveringen kan i icke ringa mån bero på fiskens behandling och konserveringsmetoden. Därtill kommer, att smaken och anspråken hos olika människor äro så olika. Även om kontrollen skulle kunna genomföras, skulle det därför bliva synnerligen vanskligt att på konservförpackningen sätta ett kvalitetsmärke, som av alla konsumenter skulle godkännas såsom riktigt.

Vidare må framhållas, att huvudmassan av svenska fiskkonserver, ansjovis och gaffelbitar, icke är steriliserad och sålunda vid förvaringen kan undergå förändringar, som skulle kunna medföra, att det ursprungligen åsatta kvalitetsmärket kunde bliva missvisande.

Enligt lantbruksstyrelsens mening skulle ett realiserande av motionärens förslag medföra så stora svårigheter och olägenheter, att styrelsen måste avstyrka bifall till detsamma.

Motionärens syfte att åstadkomma allt bättre fiskkonserver torde bäst nås genom konservfabrikanternas strävan att i sitt eget intresse föra allt bättre varor i marknaden.»

Sveriges kemiska industrikontor, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund och aktiebolaget Molinderska konservfabriken hava i sina utlåtanden under framhållande av de svårigheter, som skulle vara förenade med en tillförlitlig och rättvis kvalitetsmärkning av fiskkonserver, bestämt avstyrkt bifall till motionen. Sålunda påpekades, att, även om en kontroll före inläggningen av fiskkonservern vore möjlig, kunde konserven, sedan den lämnat fabriken undergå vissa förändringar, beroende såväl på råvaran själv som på sättet och tiden för lagringen. Även med den bästa råvara kunde slutprodukten för den skull bliva av mindre god kvalitet, varför det påtagligen vore omöjligt, att på grundval av olika råvaror införa kvalitetsbeteckningar. Vidare framhålles särskilt av grossistförbundet, att man även måste taga hänsyn till att i handeln salubjudas ett stort antal utländska konservinläggningar, för vilka väl skulle komma att gälla liknande bestämmelser som för de svenska, men beträffande vilka ännu större svårigheter för kvalitetsmärkning skulle uppkomma. Slutligen framhålles, att den oavslåtliga konkurrensen, som ägde rum, tvingade varje fabrikant och försäljare att upprätthålla hög kvalitet. Även med hänsyn härtill hade kvalitetsmärkningen av fiskkonserver ansetts överflödig.

Kommerskollegium har i sitt yttrande förklarat, att kollegium anslöte sig till den uppfattning, som kommit till uttryck i förenämnda utlåtanden, samt vidare anfört huvudsakligen följande:

»Att såsom motionären föreslagit med beteckningen 'prima' etc. kontrollmärka en vara, som efter märkningen under själva lagringen kan undergå kvalitetsförändring, skulle enligt kollegii mening vara missvisande och lätt kunna leda till att den köpande allmänhetens förtroende för den officiella märkningen och kontrollen komme att undergrävas. Även med hänsyn till de skilda smakriktningar, som torde förefinnas beträffande fiskkonserver, synes det olämpligt att införa en officiell kvalitetsgradering av skilda fiskkonserver, och detta i synnerhet som den konserverade varans beskaffenhet ej enbart är beroende på råvaran utan även på inläggnings sättet, konserveringsmedlen och lagringsförhållanden m. m.

Kollegium har även tagit under överbäggande, huruvida ett angivande å konserverna av inläggningsdatum eller dylikt skulle kunna tjäna de av motionären avsedda syftena. Men ej heller en sådan åtgärd anser kollegium tillrädlig, enär förvarings sättet för fiskkonserverna uppenbarligen spelar en stor roll för varans hållbarhet och således den handlande, som hade olämpliga förvaringsrum, genom en dylik märkning skulle bliva gynnad på bekostnad av den, som hölle sig med tidsenliga lagringsrum.

På grund av vad sålunda anförts, får kollegium hemställa, att utskottet måtte avstyrka förevarande motion.»

Utskottet vill icke förneka, att förekomsten av kvalitetsmärken å salubjudna konserverade fiskvaror kunde vara till gagn vid handeln med dessa varor. Såsom av de infortrade yttrandena närmare framgår, lärer det emellertid erbjuda stora praktiska svårigheter för det allmänna att vidtaga av motionären påkallade åtgärder. Därest statsmakterna föreskriva, att konserver å förpackningarna skola bära officiella kvalitetsbeteckningar, torde det vara nödvändigt, att därvid tillika sörjes för att kontrollen över att beteckningarna icke missbrukas bliver effektiv. Enligt utskottets förmenande kan en dylik kontroll icke åstadkommas för kostnader, som stå i rimligt förhållande till de fördelar kvalitetsbeteckningarna innebära.

Under åberopande av det anförda och med hänvisning till vad som yttrats i de infortrade utlåtandena hemställer utskottet,

att motionen II:440 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 maj 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.